

Čtvrtletník

Jablíčko

časopis Sociálních služeb HB

4/2014 ročník 4.

číslo 16

www.ssmhb.cz

strana 5

Od Jasině do Aše,
je republika naše

strana 8

Od našich
slovenských kolegů

strana 9

Pohádková
vesnička

Oslavili jsme dvanácté narozeniny!

Na konci listopadu jsme oslavili 12. výročí otevření Domova pro seniory, Reynkova. Kromě zástupců Města Havlíčkův Brod (Tecl, Fischerová, Mojžysková, Honzárek, Vyoralová), pozvání přijal i bývalý pan ředitel Jiří Vorlíček. V rámci výročí se křtila **Kuchařka z našeho domova**, ve které jsou recepty uživatelů domova se zvláštním režimem. Kuchařku s klienty trpícími Alzheimerovou chorobou dávala dohromady Petra Vencová a Martina Moravcová. Poté vy-

stoupil pěvecký sbor Oříšek. Studentky brodského gymnázia pak klientům DS předaly čtyřlístek složený ze čtyř srdcí, polepený fotografiemi od dětství po stáří - svůj výtvar ze soutěže **Srdce s láskou darované**, jejímž záměrem je propojit generace, mezi kterými vznikají postupem času propasti. Poté následovalo soutěžení klientů na téma **vaření** - pozvání k nám do domova přijaly tradičně i domovy z okolí: Domov ve Věži, Domov ve Zboží, Domov pro

seniory Husova, Domov důchodců Humpolec, Domov Háj – Komunitní bydlení ve Světlé nad Sázavou, Sociální centrum města Světlá nad Sázavou a domácí Centrum pro seniory, Reynkova a Dům s pečovatelskou službou, Na Výšině. Celý den firma Catus z Havlíčkova Brodu zajišťovala občerstvení v podobě teplých i studených nápojů, za což jim velice děkujeme. Odpoledne pak hrála k tanci a poslechu **kapela P.M.Band**. *Petra Plodíková*

Úvodník ředitelky

Milé čtenářky a čtenáři,

ráda bych Vám i Vaším rodinám popřála krásné Vánoce, mnoho zdraví, štěstí a lásky. Přeji Vám, ať jste v novém roce blíž svým snům a vnitřní spokojenosti.

Vaše

*Magdalena Kufrová,
ředitelka SSMHB*

*Příjemné prožítí vánočních svátků, hodně zdraví
a spokojenosti do nového roku
Vám a Vaším blízkým přeje*

Sociální služby města Havlíčkova Brodu

BLAHOPŘEJEME!

V říjnu, listopadu a prosinci oslavili narozeniny následující klienti:

ŘÍJEN

Rejzková Ludmila
Tachovská Marie
Beránková Anežka
Moravcová Anežka
Čiháková Iva

Menoušek Václav
Nedělková Milada
Domovinka:
Klement Ondřej
Malečková Marie

LISTOPAD

Michelfeit Jaroslav
Březinová Ludmila
Marek Evžen

Fichtner Jan
Valentová Milada
Trnková Irena
Domovinka:
Aron Ladislav ml.
Prchalová Hana
Štrachová Marie

PROSINEC

Břízová Dagmar
Rezek Bohumil

Michalíčková Marie
Pokorná Jarmila
Švecová Libuše
Jiráková Jarmila
Vaclík Jaroslav
Šimánková Štěpánka
Podehradský Zdeněk
Vlodarčíková Marie
Domovinka:
Čelanská Libuše
Tesárková Marie

Úvodník osobnosti

Jen jednou za rok přijdou Vánoce, jen jednou za rok se malý sněhem zachumelený stromeček promění v zářící světélko tichého lidského štěstí. Přichází čas vánoc, čas zázraků, čas setkání, čas nadějí i splněných přání... Tím nejkrásnějším dárkem k Vánocům, není, co se zlatem třpytí, je to úsměv,

lásky, pohlázení, přátelství... Přeji Vám, aby ta čarovná atmosféra Vánoc přetrvala nadále i novém roce a chtěla bych vám popřát, hlavně hodně zdraví, štěstí, lásky a ať úspěchy příštího roku předstihnou roky minulé

*Místostarostka Ivana Mojžysková na oslavách 12. výročí otevření Domova
Ivana Mojžysková
místostarostka pro seniory, Rejnko.*

Oslavili jsme dvanácté narozeniny!

Podzimní vzpomínka

Znáte tu písničku „Teče potůček bublavý“?

Je to už spousta let, co jsem ji slyšela poprvé a od té doby mnohokrát. Nedávno jsem si jen tak v duchu přezpívala písničky, které znám včetně téhle a říkám si. No, no, tohle moc nesedí. Jeníček v ní splete dvě větve vrb v houpačku přes potok, aby se dívka pohoupala...

Nevím, jakou zkušenost máte vy. Autor písničky asi dřeviny moc neznal, pružné jsou totiž jenom vrbové košíkářské pruty, které rostou kolmo vzhůru. Jinak vrby mají větve tak křehké, že byste z nich houpačku uplést nedokázali. A proč to vím? Jako děti jsme si této kratochvíle bohatě užívaly. K tomu ale velmi dobře posloužily břízy. Jejich pružné větve přímo vybízely k výrobě houpaček.

Můj příběh je dávná vzpomínka na podzimní pasení dobytka. Bylo mi asi 8 let. Vždy po škole jsme s dětmi z naší vesnice vyháněli kravky na pastvu, dokud nepadly první mrazy, aby se ušetřilo krmení na zimu. Krávy se v klidu pásly a my jsme vymýšlely různé hry, abychom ten čas co nejlépe využili. Chlapci přesvědčení o své

šikovnosti upletli houpačku a to právě z březových větví. Na kopci stály dvě břízy, jejich větve navzájem pevně proplekli a houpačka byla na světě. Krása.

Jednou jsem se opozdila a přiběhla jsem za ostatními na pastvu jako poslední. Můj spěch byl takový, že jsem si zapomněla převléknout své školní šatičky. A nyní se hodí připomenout, jak to tehdy bylo. Jednou ročně nám maminka koupila šaty, které byly tzv. „do kostela“, další rok ještě patřily do kategorie svátečních a nosily jsme je do školy a až další rok byly určené k nošení doma či ven na hraní. Moje školní šatičky byly moc pěkné, z kostkované látky, dlouhé rukávy do manžet, dva sklady vpředu a dva vzadu, kulatý límeček. Jenže v tu chvíli jsem na oblečení nepomyslela a spěchala jsem za dětmi, abych při pastvě nezmeškala i to houpání.

Kamarádky si této zábavy již užily a tak jsem usedla já a šlo to skvěle. Houpačka byla sice již volná, některé větve nedrželi své propletení, ale toho jsem si nevšimla. Houkala jsem se a houpala. Když nastal čas hnát domů, dětem neuniklo, že moje šaty už

nejsou tak pěkné. Na volné houpačce jsem si totiž prošoupala o zem pořádnou díru. Umíte si představit, jak se mi šlo domů. Maminka zrovna chystala večeři a já chodila kolem ní, natáčela se, aby zničených šatů nevšimla. Snažila jsem se být nenápadná, ale moje starší sestra se začala pochichtávat a já musela s pravdou ven. Nastala pořádná mela. Maminka vyběhla ven, vrátila se s proutkem a já jsem tentokrát pružnost zakusila jinak a bolelo to. Pak šly šaty dolů a protože se moje maminka s ničím dlouho nepárala, i tohle vyřešila rychle a po svém. Rukávy zkrátila, rozpárala a díru na šatečkách vyspravila touto záplatou. Šaty sice byly opravené, ale jejich krása byla pryč. Maminka si v životě vždy uměla poradit, ale šití nebyla její silná stránka. Záplata byla vidět na první pohled a já byla ráda, když rok uplynul a nosila jsem je jenom doma.

A houpání? S tím jsem neskončila, jenom jsem díky maminčinu zákroku pamatovala na to, jak mám jít oblečená na pastvu.

Irena Tmková

Předvánoční vzpomínání

To bylo ještě před válkou, ani jsme netušili, co všechno nás čeká. Zatím nás čekaly Vánoce. Tentokrát přípravy probíhaly zcela jinak. U nás dotazy na vánoční přání, rozdělování úkolů a přípravy začínaly dost brzy, protože na konci října, v listopadu i prosinci už nebyl čas. Všichni, dle svých možností, byli zaměstnání plněním přání pro tatínkovy zákazníky, což bylo pro nás nejdůležitější. V té době se plnila přání zákazníka i s přáním dodání zboží až do bytu. Tatínek nemohl zaměstnávat na tuto práci zvlášť lidi, takže roznášení vykonával učedník a co nestačil, to jsme obstaraly my se sestrou, aby bylo všechno včas a zákazník byl spokojen. Někdy se stávalo, že poslední zákazníci přicházeli pozdě odpoledne na Štědrý den a na nás měl Ježíšek čas až pozdě večer.

Tentokrát přípravy na Ježíška probíhaly už koncem září. Tatínek s maminkou pořád pobíhali s metrem, poměřovali nás a sebe a pak nás odvezli do Sobíňova, tam probíhaly porady, zase se běhalo s metrem, pak jsme se vrátili domů, a protože začal shon kolem vánočních přání zákazníků, ptaní žádné nebylo, nebyl čas, na nic jiného se nemyslelo.

Moje sestřička pouze o dva roky

mladší, zato o mnoho zvědavější, pořád šmejdila, oči na všechny strany, tím víc, čím ubývalo dní do Ježíška. Jindy se přece dělo něco nezvyklého a letos pořád nic. A na Štědrý den byl zmatek ze všech stran, jak dole v práci, tak nahoře v kuchyni. Mimo stromeček, který den předtím přivezl nějaký pán už zasazený do stojanu, maminka k němu někdy asi pozdě večer položila krabice s výzdobou a projevila přání, abychom stromek se sestrou ozdobily, jinak prý Ježíšek nebude pod stromek nadělovat dárky, a tak jsme se snažily úkol včas splnit. Začaly mimo jiné úkoly jako doběhni tam nebo jinam a honem, pomalu strojit. Jarka ráda strojila vršek stromku, takže pořád někam padala, někdy následovalo ošetření odřenin, až konečně se soumrakem se nám podařilo připravit stromeček pro dárky od Ježíška. Ale to už také vrcholila nervozita moje i sestřičky, která využila příležitosti, měla malé štafle a prověřila všechny vršky skříní a skříněk a mimo nějaké rukavice, nikde nic. A to se předtím nestalo, vždycky bylo někde něco zastrčeno, teď nic.

Potom došlo na pomáhání v kuchyni a to už vůbec nebyla příležitost k dalšímu průzkumu. Já jsem ráda pomáhala s přípra-

vou večere, se zdobením vánočního stolu, ale tentokrát mi to moc nešlo. Hlavně, že jsem nic nerozbila, to maminka rozdávala trestné body, které pak sečteny určovaly výši trestu.

Nebudu déle napínat, i když naše napětí vzrůstalo s časem, který prodlužovali zákazníci, co přišli k večeru. Tatínek se jim snažil vyhovět a čas zatím utíkal a my jsme okny viděly, že Ježíšek už stromečky rozsvěcuje a my nic. Konečně! Tatínek v krámě všechno pozhasínal, uzavřel a maminka zvala k prostřenému stolu. Všude to začalo vánočně vonět.

A u nás konečně také. Jak už to bývá, člověk na něco spěchá a ono je to všechno naopak. Tatínkovi nechutnal řízek, sestra polkla kousek kapra s kostičkou. Sháněl se měkký chleba, dopadlo to dobře, ale také to chvíli trvalo a pak to konečně přišlo. Krabice velké a také malé a dárky na nás vykukovaly. A proč to měření? No ona tam pod stromečkem byla celá vybava od lyží až po oblečení pro celou rodinu. Byla to krása. Ale nepřejte si slyšet reakci sousedů. Jako rodina jsme vyrazili ke svaté Anně a tatínek začal výcvik pro rodinu v lyžování. Ale to už patří do jiného vyprávění...

Marie Rohlíková

Osamělý večer

Sedím před televizí a čekám na seriál. Už někdy dříve běžel a já jsem to zjistila nedávno, když ukazovali nabídku večerního programu. Nevěděla jsem, proč chci věnovat večer sledování seriálu, ale čas mi dnes už nikdo neměří a úkoly si přiděluji sama, i když často tím časem úplně vědomě plýtvám. Omlou-

vám to stárím, i když sama před sebou si moc jistá nejsem, že je to tak v pořádku. Ale o to teď vlastně vůbec nejde. Jde fakt o ten seriál.

Zaujalo mne to, že se odehrává v době mého mládí, v době mého produktivního věku (jak se to teď nazývá) a době se říká „Retro“. Tak tedy retro.

Dokonce tentokrát mám obavy, aby to vyprávění z našeho života nebylo krátké, kdyby byl krátký seriál. A to se mi ještě opravdu nikdy u žádného seriálu nestalo a mohu říci, že jsem jich za svůj život viděla i prospala s televizí asi hodně. A víte proč? Velmi často je vidět i slyšet lidi, kteří v této době ne-

žili, ale dle nějakých neověřených faktů s velkou jistotou o době, ve které jsme my žili, hovoří. Žasnu, dělá to někdy dojem, že velmi zasvěceně, až mám obavy, že jsem špatně spočítala roky.

Ale ani to není ten pravý důvod, proč se těším na každý další díl. Mne už nezajímají politické komentáře. Já jsem ráda, že nahlednutí do života rodin ve mne vyvolává nejen vzpomínky – a co já, v té době, kterou právě vidím a pak, jak se to promítalo u mne.

A tak bych vás vlastně chtěla vyprovokovat, podívejte se také a porovnejte život v rodině, nepsané zákony rodin a jejich členů, tradice, samozřejmě jejich dodržování a znalosti a dodržování generačních vztahů. Žádné výmluvy, my jsme nová generace, čas nás žene. Ano, to asi ano, i doba je jiná, ale pořád

jsem rodina a přes všechno jsme pořád členové rodin i se svými chybami a nedostatkem času. Nemuseli jsme hledat svoje kořeny, měli jsme je v rodinách, jejich lidech a dětech.

Dnes jsem viděla další díl seriálu. Přiznám se, že jsem našla pořad v TV, který bych ráda také viděla a tak jsem hledala v programu, jestli bude opakován, zapsala jsem si čas a v klidu jsem zasedla do křesla a poslouchala další díl. Nelituji.

Nejstarší členka rodiny Dvořáků měla slavit osmdesátiny. Podívejte se, jak se připravovali ostatní členové rodiny a jejich děti. Vypadalo to chvílemi neskutěčně, ale ono tak skutečně v mnoha rodinách bylo. Nebylo to vůbec vymyšlené, ale pravdivé. Závislé samozřejmě na ekonomické situaci v té době, na možnostech a známostech účastníků. Když něco ne a ne

sehnat, i když peníze na to byly, moji nervozitu uklidňoval tatínek slovy: „Podívej, horší by bylo, kdybys šla okolo výlohy, věc byla za sklem a ty bys na to neměla. To znám a věř, bylo to horší, když si to člověk nemohl koupit a nepřál bych nikomu, aby to zase tak bylo.“ A je to, ale on už se toho nedožil.

To byl jeden náhodný příklad toho, co mi ten seriál také připomíná. On skutečně probouzí vzpomínky na náš život. Kdyby nic jiného nedokázal, nebylo by to dost? Nebylo by to krásné? A kdyby přinutil ty povídky ke skutečnému vzpomínání, měli by alespoň naši potomci hezkou ukázkou našeho života – jak šel. Zkuste to také. A věřím, že mi nebudete vyčítat, že jsem vás na chvíli zastavila a přesvědčila, že budete také vzpomínat.

Marie Rohlíková

Od Jasině do Aše, je republika naše

Dokončení z předchozích čísel. Když vzpomenu na Podkarpatskou Rus v době 1. republiky, tak ta malá země měla pouhých 12 600 km². Pohoří Karpat s více než 40 vrcholy, které přesahují výšku 1 000 metrů nad mořem, z toho několik vrcholů, které přesahují výšku 2 000 metrů. Spousta léčivých pramenů, u kterých byla postavena i lázeňská zařízení. Neprostupné pralesy se spoustou vzácné zvěře a rostlin. Stovky řek, říček a potoků plných ryb.

Nespočet čistých studánek, které poskytovaly žíznivým osvěžení. Bylo tam tak krásně jako nikde jinde.

Podkarpatská Rus byla v době, kdy jsem zde prožívala dětství, mnohonárodnostní. Převážně zde žili Rusíni, vedle nich ale také Slováci, Rumuni, Maďaři, Češi, Židé, Ukrajinci. Tato směsice národností nikdy nebyla zdrojem zásadních neshod. Spíše je jejich soužití obohacovalo. Pokaždé, když čtu nějakou publikaci nebo vidím v televizi dokument o Podkarpatské Rusi, vybaví se mi ta krásná země mého dětství a zabolí mě u srdce.

A na závěr slova, která bych nehapsala lépe. Jaroslav Zatloukal, který na Podkarpatské Rusi pracoval, v roce 1936 napsal: „Vůně Podkarpatské Rusi je

prudká jako její spádne hučící řeky. Procházet jí znamená pít z hluboké studnice proměnných krás, naslouchat symfonii hor a řek, vnímat čas, který jakoby se tu zastavil a zašlapal čisté zrno. Ze všech jejích hor, polonin a krajin dívá se jiná tvář. Stokrát možno projít tuto zem a vždy nalézati jiné zdroje nových citů a myšlenek. Jít Podkarpatskou Rusí znamená i trpět i nenávidět. Vzepřít se proti minulosti, poučen z ní a pro budoucnost. Vůně Podkarpatské Rusi je tak silná, že se jí nikdy nezabavíš. Je zvláštní a různorodá. Pronásleduje, omamuje a mučí. To proto, že je tak krásná, že zvučí nejkrásnějšími básnickými symfoniemi a opět a znova nejsmutnější baladou lidskou na vrchovině.“

Irena Trnková

Novinky z Domovinky

Začínám tím, co se nevešlo do minulého čísla Jablíčka.

Ve dnech 9. a 10. září se konala v Havlíčkově Brodě Závěrečná konference v rámci projektu Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti pod záštitou starosty Jana Tecla poslankyně Parlamentu ČR Jany Fišerové. Sociální služby města Havlíčkův Brod byly do této soutěže zapojeny. Hodnotila se inovace a dobrá praxe získaná v rámci zahraniční stáže. Náš Domov pro seniory Reynkova má za partnera Domov důchodců Spišská Nová Ves. Vzájemně se navštěvujeme a předáváme si zkušenosti nejen v zavádění novinek. Práce všech spolupracujících Domovů z ČR i Slovenska byla hodnocena kladně. Delegace za náš Domov pro seniory byla s výsledkem spokojená. Máme po dovolených. Klienti se postupně navraceli do Domovinky. Každého jsme srdečně přivítali. Denní činnost provádíme podle předem stanove-

**PROGRAM AKCÍ
V DOMOVINCE:**
8.1. od 9:30
Povídání o třech králich

15.1. od 9:30
Výroba svíček

22.1. od 9:30
Práce s papírem

29. 1. od 9:30
Výrobky z látky

ného plánu. Zaměřili jsme se na předvolební akce v souvislosti s konáním komunálních voleb v našem městě. Zajímalo nás, jak volby dopadly, kdo bude v zastupitelstvu, jak u nás, tak v celém okrese. Uvítali jsme, že nejvíce hlasů obdržel dosavadní starosta Havlíčkova Brodu a nositel vyznamenání Nejlepší starosta Kraje Vysočina Jan Tecl. Přidáváme se k řadě gratulantů.

Co se týče našich pracovních aktivit, bavila nás práce s keramikou pod vedením pečovatelky Věry Kučerové. Podařilo se nám vytvořit betlémy s množstvím figurek. Do Vánoc je ještě chceme náležitě zúšlechtit barvou. Máme novou místnost na odpočinek. Kdo nepotřebuje lůžko, může pohodlně odpočívat na polohovacím křesle. A v této místnosti máme raritu. Krásný strom od podlahy do stropu, kterému ani na podzim neopadalo listy. Navíc nám asi do Vánoc ještě rozkvetne. Má na tom zásluhu naše milá pečovatelka Tereška Čejková. Strom krásně namalovala a my jsme vytvořili listy. V plánu máme ještě výrobu květů. Vyslechli jsme si také zajímavou

přednášku O písemných dokladech z dávné minulosti města Německý Brod. Velice odborně a s obrazovými dokumenty nám ji přednesl Ladislav Macek, ředitel Státního okresního archivu Havlíčkův Brod. Těšíme se na další pokračování těchto přednášek.

V Domovince jsme přijali řadu návštěv. Nemohu ani všechny vyjmenovat. Měli jsme radost, když k nám zavítal zástupce slovenského partnera Spišská Nová Ves pan Lubomír Pastiran s kolegou. Vyprávěl si s naším vedením, ale udělal si čas i na rozhovory s klienty. Navštívili nás i studenti zdravotní školy, seznámili se s provozem i s prací s klienty. Čekáme, že nás ještě navštíví děti z naší partnerské základní školy.

Zúčastnili jsme se ještě několika dalších akcí, o kterých ve svém článku informuje paní Zdena Lehmannová.

Někteří naši klienti neodolali nabídce Domu s pečovatelskou službou Na Výšině a přihlásili se na autobusový zájezd kolem Havlíčkova Brodu se zastávkou v hospůdce na Peleštrově. Počasí se vydařilo. Nádherná krajina Vysočiny zářila barvami a pozlacenými listy stromů. Škoda, že byl přistaven autobus s pomalovanými okny, která tlumila pohled ven. Po občerstvení v hospůdce na Peleštrově se klienti s novými příjemnými dojmy v pořádku vrátili domů. Nyní začínáme připravovat vánoční výzdobu a chystáme se na pečení perníků a cukroví. Na závěr chci poděkovat všem pečovatelkám, které se o nás pečlivě starají.

Věra Niklová

Moje nejkrásnější Vánoce

Musím se vrátit do svého dětství. Psal se rok 1937. Mně bylo tenkrát devět let a mladšímu bratříčku Jeníčkovi pět roků. Bydleli jsme v Praze. Pár dní před Štědrým dnem nám tatínek sdělil, že pojede pro naši babičku do Koutů pod Melechovem a přiveze ji k nám, aby s námi prožila vánoční svátky. Skákala jsem radostí po kuchyni a volala: "Hurá, babička k nám přijede, babička k nám přijede." I bráška také radostně volal: "babička přijede, babička přijede." K babičce jsme pravidelně jezdili na prázdniny, kde se o nás pečlivě starala. Byla naše sluníčko, měli jsme ji všichni moc rádi. Vychovala za nelehkých podmínek za Rakouska Uherska pět dětí z manželova prvního manželství, neboť mu zemřela manželka po porodu a dítě se podařilo zachránit. Spolu pak měli ještě dva syny a tři dcery a jednu holčičku, sirotka, si vzali na vychování. Hospodářství nebylo moc velké, měli se co ohánět, aby velkou rodinu uživil. Tragédie pro rodinu nastala, když děda na začátku první světové války zemřel na následky těžkého úrazu při práci v cukrovaru, kde byl na zimní brigádě. To už dospívající hoši byli ve světě za prací. Jen jeden musel do války, kterou šťastně přežil. Babička měla na starosti celé hospodářství za pomoci hlavně dospívajících dcer. Její obětavosti a starosti si její rodina velice vážila a jak kdo mohl, babičku ve stáří podporoval, aby měla všeho dostatek.

A tak jsme se konečně dočkali a babička přijela. Měla na hlavě barevný vlněný šátek uvázaný

pod bradou, vlněný velký šál, který zahaloval celou její postavu, na nohou vysoké šněrovací plstěné boty. To bylo radosti a vítání nebralo konce. Babička si odložila šál a vysoké boty. Hned jsme ji ochotně pomáhali navléknout teplé bačkory. Tu se ozval zvonek. Přišel ji uvítat jeden ze synů a dcera. To bylo radostné shledání. Přítomní se sesedli v kuchyni a vyprávělo se. Babička ale nepřišla s prázdnou. Požádala mého otce, ať ji přinese všechny věci co naložili do auta. Otec si vzal na pomoc strýce. Museli jít dvakrát. Pytel krásných červených jablek, košík vlašských ořechů a lístkových a v nůši to nejdůležitější - osm kusů vykrmených hus, bez peří a už vykuchaných. Ty babička rozdala postupně rodinám synů a dcer, co založili vlastní rodiny. Všichni pracovali a žili v Praze. Neotáleli a přišli babičku navštívit a každý jí přinesl nějaký dárek. Já jsem prosila maminku, aby babičce ustlala postel v našem pokojíčku. Maminka souhlasila. Já jsem hladila polštář a peřinu, aby na nich nebyl žádný záhyb, který by babičku tlačil.

Konečně nastal Štědrý den. Podle starého zvyku jsme drželi půst. K večeři byl smažený kapr a bramborový salát. Na stole nechybělo vánoční cukroví a vánočka. Před večeří jsme se pomodlili. Otec všem popřál krásné vánoční svátky a my děti podle vzoru otce také. Já jsem se nemohla dočkat, až přijde Ježíšek a co nám přinese za dárky. Konečně zazvonil zvoneček. S velkým napětím jsem běžela do vedlejšího pokoje.

"Jé, to je krásný stromeček! A jak voní," zvolala jsem. Babička s maminkou se objaly. Obě měly slzy v očích. Tu tatínek babičce a mamince políbil ruku a za zvuku vánočních koled děkoval oběma za jejich lásku, starost a péči o celou rodinu. Mě polil pocit blaženosti, vzácnost této neopakovatelné vznesené chvíle, kterou jsem nikdy předtím nezažila. Jako bych byla na křídlech anděla strážného. Radovali jsme se všichni z dárečků a ukazovali jeden druhému, co nám Ježíšek přinesl. U dveří zazvonil zvonek. Přišli další členové rozvětvené rodiny popřát hezké prožití Vánoc. A hlavně přišli za svojí matkou, moji milovanou babičkou. Já a bratříček jsme se s dárkami v náručí odebrali do našeho pokojíčku. Já jsem si hrála s novou panenkou a bratříček hopsal na tyči s koňskou hlavou. Tak nás našla babička, která si po prožitém náročném dni šla lehnout. Než jsme všichni usnuli, prosili jsme babičku, aby nám vyprávěla, jaké měla jako dítě Vánoce. "Inu děti, k večeři jsme měli kapra na černo a dárečky se tehdy ani nedávaly. Važte si všeho, co dnes máte a dělejte radost svým rodičům. Poslouchejte jejich rady a mějte se rádi." Babičky moudrá slova jsem si pamatovala po celý život.

To byly poslední Vánoce, které jsme společně s babičkou prožili. V roce 1938 byla maminka nemocná a v roce 1939 se už Vánoc nedočkala. Zemřela v červnu téhož roku.

Babička ji přežila o tři roky. A to již zuřila druhá světová válka.

Věra Niklová

Od našich
slovenských kolegů

Milí obyvatelia Domova pro seniory Renkova, čitatelia časopisu Jablíčko, ale aj všetci naši priatelia v sociálnych službách v meste Havlíčkov Brod zasielam Vám srdečný pozdrav zo Slovenska, spod Vysokých Tatier a mesta Spišská Nová Ves.

V priebehu posledných dvoch rokov v rámci medzinárodného projektu „Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“ sme sa ako zamestnanci Domova dôchodcov spolu s Vami viackrát spoločne stretli. Zamestnanci vzájomne

navštívili obidve naše zariadenia, vymenili si svoje skúsenosti s prácou a podmienkami poskytovania služieb. Rozprávali sa s Vami o spokojnosti s pobytovými sociálnymi službami u Vás. Videli sme u Vás veľa zaujímavého a inšpirujúceho. Ste moderné sociálne zariadenie, kde sa žije nielen dobre, ale dostávajú od našich kolegov profesionálny prístup a veľa „tepla“ v dobrom slove i práci – starostlivosti o Vás - vykonávanej s láskou. Verím, že projekt bol len začiatok vzájomnej spolupráce a bude mať v ďalšom období pokračovanie, lebo je stále čo zlepšovať. Mohli

by to byť napríklad - príspevky od nás do Vášho „Jablíčka“, „Dni Slovenskej kuchyne“ u Vás a opačne u nás. Napriek vzdialenosti radi privítame aj Vaše návrhy, aby nás vzájomne obohatili a potešili.

V čase predvianočnom Vám prajem pevné zdravie, trpezlivosť pri „boľáčkách tela“ a veľa, veľa lásky vďaka Vám a od Vašich priateľov a blízkych.

Srdečne Vás pozdravuje
Ing. Štefan Šiška
riaditeľ Domova dôchodcov
Spišská Nová Ves.

Čaro jesene

Je podvečer, stojím pri okne a pozerám sa do záhrady. Semtam rozsvietená pouličná lampa vytvára čarokrásne kúzlo našej prírody, v ktorej stoja nemí svedkovia ľudských osudov, ale aj šťastných okamihov osôb, ktorí sú neodmysliteľnou súčasťou mojich posledných rokov.

Listy zo stromov opadávajú jeden po druhom, vyzerajú ako zlaté dukáty ležiace na zelenom trávniku, napriek tomu, že je dnes 11. november s krstným menom Martin. Neprišiel síce na bielom koni ale aj tak vytvoril čarokrásnu romantickú chvíľu, ktorá sa právom hodí k dnešnej mojej jesennej nostalgii. Beriem do rúk staré albumy fotografií a spomínam. V tejto chvíli mi nechýba internet alebo tablet s fotografiami posledných udalostí. Jeseň je ako staroba, namiesto padajúcich zlatých listov v záhrade padne na koberec vlas, nie zlatý ale šedivý. Zodvihnem ho zo zeme, pokračujem v listovaní starých albumov so zožltnutými fotografiami. Pred očami sa mi premietne film, moje celoživotné prežitie

dielo.

Usmejem sa na malé čierne vlasé dievčatko, ktoré sa na mňa pútavo pozerá, v očiach iskra a otázka čo ma čaká? Na túto otázku v detských vlastne mojich očiach už viem odpovedať. Nekráčala som síce v mojom živote po mäkkom zlatom vyšívanom koberci, bol to však koberec utkaný z lásky mojich rodičov, detí a teraz už aj vnúčat. A tak namiesto zlatých nití, je plný krásnych spomienok, v ktorých sa strieda radosť ale aj žiaľ.

Už je úplná tma, záhrada s mojimi stromami osirela a ja pomaly odchádzam od okna. Nakoniec keď som videla medzi korunami stromov všetko. Od malého dievčatka, cez slečnu, neskôr ako šťastnú mamičku, či starú mamu. Autorkou tohto prierezu celoživotného diela som predsa ja, víťazstva aj pády akoby napísal básnik. Ja si však cením svoje víťazstva, napr. príbeh o tom, ako som pokorila zákerú chorobu s telesným hendikepom a zvíťazila som. Pretože telesné postihnutie je

už minulosťou a nepríjemnou spomienkou. To je tiež jeden z dôvodov prečo sa nezaobieram pádmi – netreba, veď možno neboli ani tak dôležité, ktoré by zaťažili moju rodinu, na mojom srdci však zanechali hlboký rez. Mojou prioritou stále bol pokoj a šťastie mojich detí, neskôr vnúčat, nevynímajúc ani ostatných členov mojej rodiny, daný sľub, ktorý som si dala, sa mi ja splnil. Načrela som tiež do studnice, ktorá sa volá zdravie a hľa zážrak - choroba mi zakývala na odchod a ja teraz už len tajne dúfam, že si nekúpila spiatočný lístok a že sa v takom nepríjemnom merítku nevráti.

Staré albumy so spomienkami odkladám do skrine, o chvíľu si zložím aj okuliare, bez ktorých už neviem zrozumiteľne a viditeľne písať. Už si nevzdychnem od bolesti, skôr sa pousmejem a len tak pre seba si poviem: „Žiť je predsa krásne.“

Jolana Podhorányová
klientka Domova dôchodcov
Spišská Nová Ves

Podlesíčko – pohádková vesnička

Jednou z mála vesnic, kde se letošní komunální volby nekonalaly, přestože jde o spořádanou a ekonomicky úspěšnou obec, je Podlesíčko – pohádková vesnička ve Žďárských vrších. Že jste o ní nikdy neslyšeli? Pochopitelně, jde o poměrně novou atrakci naší krásné Vrchoviny. Informace o ní byste našli na internetu pod heslem uvedeným v nadpisu tohoto článku.

Vesnička je součástí areálu hotelu Podlesí. Ten stojí v krásné krajině mezi městečky Svratka a Sněžné (blíže Sněžnému) ve Žďárských vrších v blízkosti hor Devět skal a Žákova hora. Nedaleko je také obec roku Křižanky. Hotel stojí v nadmořské

Domeček Sněhurka

Foto: www.pohadkova-vesnicka.cz

výšce 700 metrů a z okna jidelny je krásný výhled na okolní kopce.

Za hotelem na poměrně příkrém svahu stojí deset pohádkových chaloupek, každá věnovaná jedné pohádce. Vpravo vzadu zahlédneme pestrou střechu perníkové chaloupky, před jiným domečkem vidíme postavičky sedmi trpaslíků, o kus dál švec Matouš na verpánku opravuje před svým domečkem boty. Jinde vedle velikého mlýnského kola a vodního náhonu sedí vodník. U chaloupky Pařez se můžeme setkat s Vochomůrkou a Křemílkem. Velký obraz lišky s chlapečkem sedícím na jejím ohonu na stěně dalšího domečku nás upozorňuje, že jde o chaloupku Budulínka. Ve vesničce najdeme i domek Rumcajse a Cipíška a chaloupku babičky Červené Karkulky.

Ale ty chaloupky nejsou jenom dětské hračky, nýbrž jde o obyvatelné domečky vybavené sociálním zařízením, sprchovým koutem, televizí, ledničkou a podobně. Samozřejmě jsou i vytápěné. Turisté v nich mohou

strávit s dětmi rodinnou dovolenou. U hotelu jsou dva bazény (venkovní a krytý). V zimě jsou zde dobré podmínky pro lyžování, v létě pro pěší túry.

O pobyt ve vesničce je zřejmě velký zájem. Při naší návštěvě koncem října byly všechny domečky obsazené, před hotelem parkovala spousta aut.

Protože pohádkové chaloupky stojí, jak už jsem se zmínil, na poměrně příkré stráni, musím upozornit, že pro lidi, kteří mají problémy s chůzí, je pohyb na dosti příkrých schodech a cestíčkách od domečku k domečku dost náročný.

A když už jsem se zmínil v úvodu o komunálních volbách, napadá mě, kdo by asi vyhrál, kdyby se konaly i v této vesničce. Asi paradoxně Trpasličí strana. Trpaslíků je sedm a se Sněhurkou osm. A mohli by utvořit koalici třeba s Křemílkem a Vochomůrkou nebo Rumcajsem a Mankou (Cipísek by asi ještě neměl volební právo), popřípadě s Karkulkou. A to už by na většinu stačilo.

Jaroslav Vaněk

Něco jako draní peří

Když jsme s manželem nastupovali do domova, bylo dost starostí se stěhováním, výbavou a nemocemi, které nás zužovaly. Přesto mi nedala pokoj myšlenka a představa o tom dát dohromady několik lidí, kteří mají chuť popovídat si jednou za čas o tom, co čtou, co je za kulturu ve městě, co píšou noviny, prostě popovídat si o životě.

Nešlo to. Starosti šly jedna za druhou, čas na nějaké

besedování nebyl, spíš jen tak prohodit pár slov.

Uplynulo dost času a mně to přece jen nedá pokoj. Proč? No, blíží se zima, o dlouhých vycházkách venku se nedá ani mluvit. Přejdou vánoční svátky a co? Dnes už se málo kde ještě dere peří, takže poklidné sousedské povídání skoro vymizelo.

Za tu dobu, co jsem tady, jsem zjistila, že mnohým z nás je známo, i když se o tom moc

nemluví, že nám třeba slábne zrak, nemůžeme všechno přečíst nebo vidět. V tuto chvíli mě napadá, že vlastně i toto dnešní

povídání, které by bylo dobře přečíst, se k mnoha lidem nedostane a třeba by také měli zájem o takový malý klub čtení a povídání, asi něco takového, jako když se dříve scházely nejen babičky na draní peří po celou zimu, dozvídaly se o životě svých předků, vypravovaly se báje a pověsti, dralo se při tom peří a všichni se měli na co těšit. Člověk i v naší době, i když zrovna nedere peří, také potřebuje sdílet s někým své myšlenky, nápady a popovídat si, co říkáte?

Pokračování na str. 10.

Pokračování ze str 9.

Mohli bychom si popovídat trochu s pomocí moderní techniky. Ona, je to nutno přiznat, není úplně pro každého tak nová, ale pro lidi určitého věku ano. Všechny ty novinky kolem nás berou jako tu kaši z pohádky „Hrnečku vař!“ Valila se a valila z domečku ven a nebyla k zastavení. Ty novoty nyní také,

hrnou se na nás ze všech stran a tak nezbyvá než natáhnout krk, stoupnout rozkročmo na nohy, aby nás to nepovalilo a zkusit si vybrat, abychom nezůstali jen u toho draní s povídáním. Nebo třeba ano, ale všechny ruce účastníků by draly, protože za nás bude ukazovat obrázky a povídat nová technika, ale... Ano, musíme se

trochu učit, abychom se ptali a povídali si a vybírali si program sami. Dokážeme to? Myslím, že je dost přemýšlivých babiček a dědečků, kteří se chtějí seznamovat, protože jen koukat, to by nešlo. Ono totiž pořád něco nového přibývá a později bychom ten kopec novinek nezdolali. Nestačil by nám dech.

Marie Rohlíková

Průšvih

Začátkem března 1914 zčeřila dočasně zklidnělou politickou scénu v českých zemích nová, tzv. Švihova aféra. Národní listy přinesly 4.3.1914 na titulní straně fotografii JUDra Karla Švihy a článek, v němž obvinily tohoto poslance říšské rady za Českou stranu národně sociální a předsedu jejího poslaneckého klubu, že je pod krycím jménem Wiener konfidentem (donašečem) pražské policie a dostává za své služby 800 korun měsíčně.

Rozpoutala se kampaň proti němu, v níž byl srovnáván s jiným provinilcem – Karlem Sa-

binou a označován za vlastizrádce.

Ve skutečnosti se věci měly trochu jinak, jak se později ukázalo. Šviha byl s vědomím Václava Klofáče, předsedy Národní sociální strany (rodáka z Německého Brodu – pozn. autora článku), poradcem následníka rakouského trůnu Františka Ferdinanda d'Este a zpracovával pro něho některé informace o českém prostředí, psal pro něho různé články a podobně. Protože arcivévoda byl velmi lakomý, dával odměny pro něho proplácet z účtu pražského policejního ředitelství. To vzbudilo dojem, že Šviha je po-

licejním konfidentem, placeným za donašectví.

Šviha se pochopitelně chtěl bránit, ale měl smůlu. Brzy nato byl František Ferdinand zavražděn v Sarajevu a nemohl se už k věci vyjadřovat, zanedlouho vypukla 1. světová válka a rakouské úřady měly jiné starosti než Švihův spor.

Šviha nakonec skončil jako zlomený muž. Nám ale zbylo nové slovo „průšvih“.

Jaroslav Vaněk

s využitím některých informací z článku Jak nám zabili Ferdinanda v časopise Naše rodina, č. 35/2014

Co všechno by se mohlo stát

(Malá sonda do rodinných vztahů)

Představte si, že starý mládenec, dejme tomu František (kolem 30 let), se zamiluje do o něco starší, ale ještě pohledné ženy, například Věry (kolem 40 let). Paní Věra je rozvedená či ovdovělá a z prvního manželství má dospělou dceru Katku (kolem 20 let). Vezmou se a František tedy má teď manželku a nevlastní dceru. I stane se, že je navštíví ještě statný a šarmantní Františkovův otec Alois (kolem 55 let) a zahledí se do Františkovy nevlastní dcery Katky. Náklonnost je vzájemná. Ožení se s ní a co se nestane. Pan Alois sice zůstává otcem pana Františka, ale protože si

vzal jeho dceru, stává se také Františkovým zetěm. A nevlastní dcera Katka? Ta je sice nadále Františkovou nevlastní dcerou, ale protože si vzala jeho otce, stává se teď i Františkovou nevlastní matkou. A současně tchyní své matky, protože se provdala za Františkova otce. Ale to ještě není všechno. Paní Katce a Aloisovi se narodí syn. Ten je sice vnukem pana Františka, ale také jeho bratrem, protože má stejného otce (pana Aloise) jako František. A je také švagrem paní Katky, protože je bratrem jejího muže. Že už se v tom přestáváte orientovat? A že se nako-

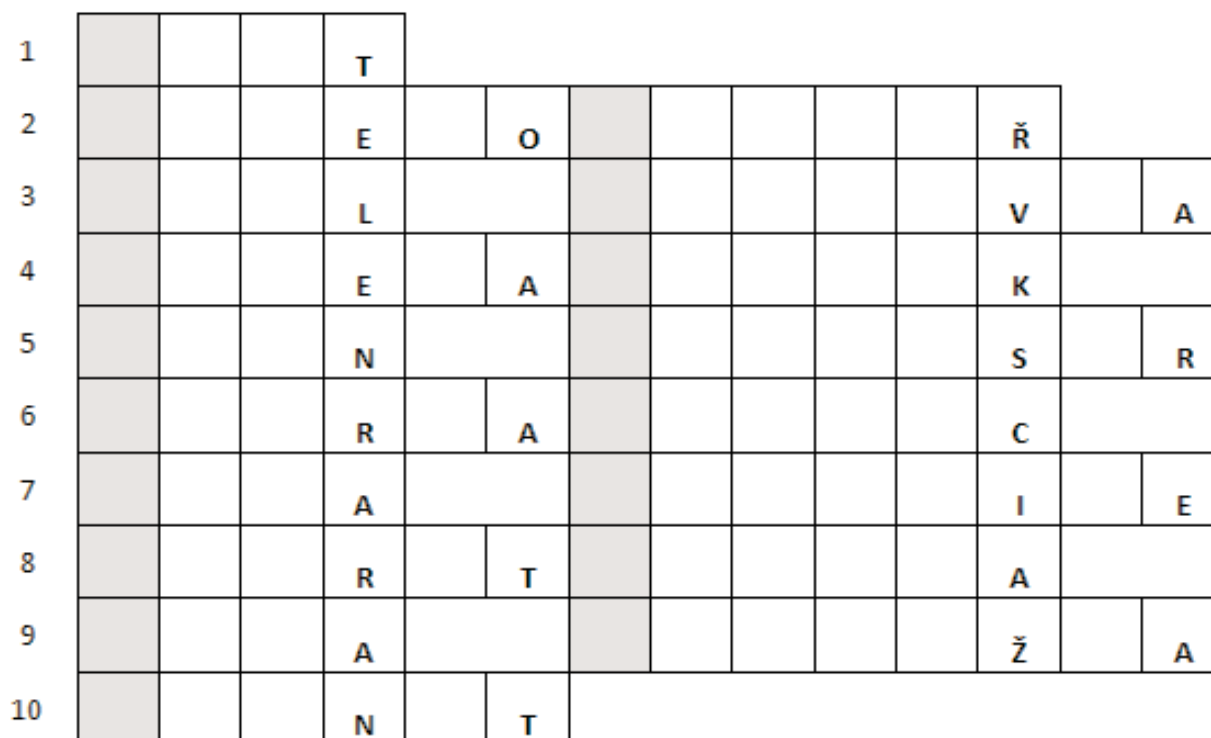
nec budete bát, že váš vnuk se stane vaším dědečkem a bude vás vodit do mateřské školky? No, tak daleko by to nedošlo. A představte si, že by se narodil potomek i Františkovi a paní Věře. Že už mám s tím plácáním opravdu přestat? No prosím, ale o hodně přijdete. Mohli jsme se např. zamyslet, jak by to bylo s děděním. Ale mám přestat, tak přestanu. Pan redaktor Rázl bude radši. Příliš dlouhé články nemá rád, zabírají moc místa. Tak na shledanou příště u jiného tématu.

Jaroslav Vaněk

Křížovka

Vyplněnou křížovku se správnou tajenkou odevzdejte na recepci DS Reynkova do 15. února, tři vylosovaní získají hodnotné ceny.

AFORISMUS: TRAGÉDIE JE, KDYŽ MÁ NĚKDO SMĚŠNÝ PLATtajenka.....

1. OSTRÝ PŘÍZVUK
2. SOUBOR DEVÍTI HRÁČŮ
3. VYHNANSTVÍ
4. NEVLASTNÍ MATKA
5. HÁJOVÁ ROSTLINA
6. KANCELÁŘSKÁ SPONKA
7. HEMŽENÍ, TLAČENICE
8. ZPUCHÝŘUJÍCÍ BOJ. LÁTKA
9. DRAVÝ NOČNÍ PTÁK
10. MLADŠÍ ODRŮDA HNĚDÉHO UHLÍ

- SLADKOVODNÍ RYBA
- KULATÁ ČEPICE S ANTÉNKOU
- SANDÁLEK
- VEDOUCÍ V HUTI
- KRÁL LÁVRA
- HUSTÁ VÁNICE, CHUMELNICE
- ODRAZ ZVUKU
- PŘESKOK (V GYMNASTICE)

POMŮCKA: ÁRÓN, LIGNIT, PISKOŘ, YPERIT

Redakce: Věra Niklová, Irena Trnková, Jaroslav Vaněk, Marie Rohlíková, Zdena Lehmannová a další přispěvatelé

Redakční rada: Ondřej Rázl, Magdaléna Kufrová, Petra Plodíková

Kontakt a náměty: ondrej@razl.cz, 608 646 658.

Náklad: 350 ks

Za případné chyby v textu se omlouváme.

Uzávěrka příštího čísla 30. února 2014.

www.centrumvysocina.cz

www.razl.cz

www.ssmhb.cz

SPONZOREM
ČASOPISU JABLÍČKO
JE SPOLEČNOST UNI-
DERMA s.r.o., KTERÁ
NABÍZÍ KOSMETIKU
PRO KOMPLEXNÍ PÉČI
O NAMÁHANOU
POKOŽKU. Více na
www.uniderma.cz

UNIDERMA®
PROFESSIONAL HYDRA SYSTEM